

N:o 94.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 10 maj 1899.
 — — — — Andra Kammaren den 10 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition med förslag till lag om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats af embets- eller tjänsteman, till lag om ändrad lydelse af 17 kap. 11 § handelsbalken samt till lag om ändrad lydelse af 85, 86, 143 och 164 §§ utsokningslagen.

(Lagutskottets utlåtande n:o 47.)

Till Konungen.

Genom proposition af den 30 december 1898 har Eders Kongl. Maj:t föreslagit Riksdagen att antaga propositionen bilagda förslag till

- 1:o lag om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada, som förorsakats af embets- eller tjänsteman;
- 2:o lag om ändrad lydelse af 17 kap. 11 § handelsbalken; samt
- 3:o lag om ändrad lydelse af 85, 86, 143 och 164 §§ utsokningslagen.

Vid granskning af ifrågavarande proposition har Riksdagen funnit vissa ändringar böra vidtagas uti det under 1:o) omnämnda lagförslaget.

Beträffande 2 § i detta förslag anser Riksdagen, att den ersättning af allmänna medel, som enligt de i förslaget gifna bestämmelser skall utgifvas, icke bör utgå, förrän embets- eller tjenstemannen genom laga kraft egande utslag af domstol förklarats saker till tillgreppet och förskingringen. Det synes nemligen Riksdagen riktigt, att förutsättningen för ersättningens utbetalande är definitivt afgjord, innan statens ersättningsskyldighet inträder.

Till följd af den förändrade lydelse, som Riksdagen i enlighet med sin sålunda uttalade åsigt gifvit ifrågavarande paragraf, har 6 § i Eders Kongl. Maj:ts förslag af Riksdagen uteslutits.

Vidare håller Riksdagen före, att det icke är lämpligt, att den disposition af statsmedel, som förekommer enligt ifrågavarande lag, öfverlemnas åt en underordnad myndighet, utan ersättningsfrågan synes Riksdagen böra pröfvas af Eders Kongl. Maj:t i likhet med hvad som nu eger rum beträffande ersättning af allmänna medel åt oskyldigt häktade eller dömde; och har Riksdagen i enlighet härmed gjort erforderliga ändringar i 2 och 3 §§.

Äfven uti tvenne andra afseenden har Riksdagen ansett 3 § vara i behof af ändring. Dels har Riksdagen till undvikande af oskäligt dröjsmål med ersättningsfrågans afgörande, för det fall att saken anses böra hänvisas till pröfning af domstol, uti paragrafen intagit bestämmelse om sex månaders fatalietid för rättegångens anhängiggörande; dels hafva bestämmelserna om forum för sådan rättegång syntes Riksdagen kunna för den enskilde vålla svårigheter i tillämpningen, då det mången gång kan vara tvifvelaktigt, hvarest tillgreppet och förskingringen egt rum. Riksdagen har därför ansett sig böra vidtaga sådan ändring af paragrafen, att rättegången skall anhängiggöras vid den domstol, som om tillgreppet eller förskingringen ransakat, eller, om sådan ransakning ej egt rum, vid den brottslige embets- eller tjenstemannens forum domicilii.

Såsom en direkt följd af den förändring Riksdagen vidtagit i 3 § genom införande af stadgande om viss fatalietid för anhängiggörande af rättegång har 4 §:s bestämmelse om rätt för kronan till provokatorisk talan uteslutits.

I öfrigt hafva de uti propositionen innefattade lagförslag icke gifvit anledning till anmärkning från Riksdagens sida.

Riksdagen, som på grund af hvad ofvan anförts, funnit Eders Kongl. Maj:ts ifrågavarande proposition icke kunna i oförändradt skick bifallas, har alltså, med anledning af propositionen, för sin del antagit

dels följande

Lag

*om ersättning af allmänna medel i vissa fall för skada,
som förorsakats af embets- eller tjänsteman.*

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Tillgriper och förskingrar embets- eller tjänsteman, som enligt 1 kap. utsökningslagen eger att med utsökningsmål taga befattning, penningar, värdehandlingar eller annat, som han enligt utsökningslagen fått om händer, skall ersättning för det tillgripna och förskingrade utgå af allmänna medel.

2 §.

Är embets- eller tjänstemannen genom laga kraft egande utslag af domstol förklarad saker till tillgreppet och förskingringen, skall den, som vill för det tillgripna och förskingrade erhålla ersättning af allmänna medel, inom sex månader från den dag, då utslaget vann laga kraft, till Konungens befallningshafvande i det län, der den brottslige haft sin befattning, ingifva sin till Konungen ställda ansökning om ersättnings utbekommande. Har embets- eller tjänstemannen affidit eller rymt, och kan i följd deraf frågan om ansvar för tillgreppet och förskingringen ej af domstol pröfvas, skall ansökningen ingifvas inom sex månader från den dag, Konungens befallningshafvande låtit i allmänna tidningarna kungöra, att brist yppats i medel eller annat, som den döde eller afvikne i kraft af sin tjänst haft om händer.

Inkommer ej ansökningen inom den tid nu är sagd, hafve sökanden sin rätt mot kronan förlorat.

3 §.

Har ansökning, som i 2 § afses, till Konungens befallningshafvande inkommit, åligger det Konungens befallningshafvande att densamma jemte eget utlåtande till *justitiedepartementet* insända.

Pröfvar *Konungen* sökanden hafva visat sin rätt, varde ersättning honom tillerkänd. I annat fall *hänvisas* sökanden att, vid talans förlust, inom sex månader, sedan denne af *Konungens beslut* erhållit bevislig del, efter stämning utföra sin talan vid den underrätt, som om tillgreppet och förskingringen ransakat, eller, om i följd deraf, att embets- eller tjänstemannen afidit eller rymt, frågan om ansvar för tillgreppet och förskingringen ej kunnat af domstol pröfvas, vid den underrätt, der embets- eller tjänstemannen skolat svara i tvistemål, som angå gäld i allmänhet.

4 §.

Har ersättning enligt denna lag utgått, ege kronan att söka sitt åter af den eller dem, som äro för det tillgripna och förskingrade ansvarige.

5 §.

Hvad förut i denna lag är stadgadt skall ega tillämpning jemväl der embets- eller tjänsteman, hvarom i 1 § sägs, tillgriper och förskingrar hvad han fått om händer enligt särskilda stadganden om utmätning för kommunalutskylder, allmänna afgifter med mera, influtna bötesandelar, hvilka ej tillkomma kronan, eller hvad för fullföljd af talan blifvit nedsatt och å tjenstens vägnar af honom tagits om händer; så ock der kronofogde tillgriper och förskingrar andra medel, som i fögderiets specialräkning skola redovisas eller eljest af honom å tjenstens vägnar till redovisning emottagits.

I fall, som i denna § sagda äro, skall dock ersättning af allmänna medel ej utgå för hvad ledamot i magistrat eller stadsfogde tillgriper och förskingrar af stadens medel.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1900.;

dels 2:o) **Lag**

om ändrad lydelse af 17 kap. 11 § handelsbanken;

dels ock 3:o) **Lag**

om ändrad lydelse af 85, 86, 143 och 164 §§ utsökningslagen,

de båda senare lagarne af den i Eders Kongl. Maj:ts proposition föreslagna lydelse.

Stockholm den 10 maj 1899.

Med undersåtlig vördnad.
